

"МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗОЛ"

ОД КНИГАТА НА
ХАНС-ЛОТАР ШТЕПАН
"МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗОЛ" - Идентитетот
на Македонците прикажан на примерот
на Балканскиот сојуз (1878-1914)

Во работниот наслов се тематизира проблемот на идентитетот на Македонците. Македонскиот читател, сосема логично, својот идентитет го следи како нешто саморазбирливо; меѓутоа, тој би требало да земе предвид дека соседните држави до денешен ден се обидуваат со проблематични аргументи да ги втемелат нивните претензии за македонскиот јазик, името и територијата, кои на Македонците не им дозволуваат никаков сопствен идентитет. Почнувајќи од Берлинскиот конгрес во 1878 г., но особено по Балканските војни од 1912/1913 г. тие ги повторуваат своите фалсификувани барања, притоа надевајќи се на тоа дека еден ден тие би созреле во неотповикливи вистини. Следствено на тоа, семејството на народите беше погрешно информирано за идентитетот на Македонците, а сега тоа ќе може да си направи објективна слика за историјата на Македонците. Истражувањето се темели врз (необјавените) акти на Политичкиот архив на германското Министерство за надворешни работи.

Подготвила: Милева ЛАЗОВА

СВЕЗДАТА ОД ВЕРГИНА ЕЛИНИСТИЧКИ, ТУКУ ЧИСТ

На меѓународно ниво, уште во 1992 и во 1993 година, во неинформираниите меѓународни организации, преку наметнувањето на провизорното име "Бивша Југословенска Република Македонија" (англиска кратенка "FYROM"), Грција успешно го поништи уставното државно име на Република Македонија.

Кога САД дипломатски ја признаа Република Македонија на почетокот на февруари 1994 година, Атина своеволно воведо стопанска блокада кон Македонија. (Соодветниот чекор на земјите-членки на ЕУ неколку седмици претходно, на 16.12.1993 година, Атина изгледа сепак не се осмелила да го земе како повод за акција.) По ова, македонската Влада во преговорите, под водство на поранешниот американски министер за одбрана, Сајрус Венс, искористувајќи го овој конструиран повод, беше принудена да се откаже од симболот на државното знаме т.е. Свездата (или Сонцето) од Вергина, во замена за подигнување на блокадата.

Дали на ексминистерот Венс му било предочено дека овој симбол на сонце грчките археолози го пронашле дури во 1987 година при ископувањата на една

позлатена урна кај Вергина, во која се претпоставува дека биле посмртните останки на Филип Втори, и дека местото каде што се пронајдени овие остатоци се наоѓа токму во областа на Македонија, која Грција во 1912/1913 година насилно ја припоила?

Тоа значи - Грција во оваа гротеска бара исклучително користење на симбол, кој дури и според грчките научници, на пример, проф. Манолис Андроникос, недвосмислено ѝ припаѓа на Македонија и е најден на место кое, во повеќевековниот македонско-грчки соседски живот, ѝ припаднало на Грција дури по анексијата од пред 90 години! И уште полошо: во поглед на познатото американско залагање за правда за слабите земји, не може да се замисли ништо друго освен дека САД, на преговорите кои доведоа до преодниот договор од 13.9.1995 година, вршеа притисок за откажување од овој симбол исклучително врз основа на фалсификувања на историјата. Овој сраммен случај не е исход на историски докажани барања, туку демонстрација на сила зад грбот на една земја злоупотребена како пријател.

"Сонцето" го обелодени ова... Откако

Република Македонија го измени знамето, прашањето за знамето беше надминато но, според авторот, словенските Македонци со традиција од околу 1400 години на живеење на територијата на античките Македонци имаат поголемо право на Свездата од Вергина отколку Грција со само 90 години - уште повеќе што симболот не е ниту грчки ниту елинистички, туку чисто македонски.

Македонски јазик

Јазикот е главна појдовна точка за наводниот доказ за оправдување на претензиите кон Македонија. На оваа тема најактивни се Бугарите, кои се обидуваат во светот да побудат мислење дека јазикот е движечката сила, која Македонците би ги направила Бугари. Со овие обиди се поврзани и постојаните укажувања дека Македонците "всушност" говорат бугарски. Оттаму овој комплекс е многу битен, па заслужува повеќе од кус осврт.

Не сите народи ја имале историската среќа нивниот јазик да се манифестира многу рано - Македонците ја имаа.

Византискиот цар Михаил III (842-867) ги испратил браќата Кирил и Методиј на една православна мисија во Големомо-

равското царство на кнезот Растислав. Од 863 година тие дејствувале од таму. Кој не би сакал да ја сподели - или целосно да ја присвои за себе - славата да биде татковина на славните мисионери! Така, Бугарите го сторија тоа - исто како и Грците. Но, бугарскиот цар Борис (а со него и неговиот народ) го примија христијанството дури во 865 година. И бра-

доби значење со писмената форма на македонскиот јазик. Според Torsten Scobris, овој процес почнал на почетокот на XIX век, кога свештениците почнале да го употребуваат македонскиот јазик во службите и во текстовите за јакнење на духот, кои од 1838 година се печателе и во Македонија. Во времето кога словенските интелектуалци почнале да се опи-

значење за Балканот, во размислувањата на европските и на меѓународните политички институции не се земени предвид на јасен и препознатлив начин. Тоа е жално, бидејќи со познавањето на овие односи, одлуките донесени во врска со Македонија во европските кабинети, во ЕУ комисијата и на Генералното собрание на Обединетите нации би ги поставило врз пообјективни основи и нив тоа би ги извлекло од затворениот круг од застапување на интереси и полуинформации. Тогашните планови и однесувања на државите соседи на Македонија имаат огромна вредност во интерпретацијата на денешната политика кон Република Македонија по распаѓањето на Југославија, особено што последиците од Балканскиот сојуз, во прва линија Балканските војни денес се одразуваат врз целиот Балкан, а особено врз Македонија.

Во актите можат да се сретнат и логични принципи за објаснување на од интересите условени резерви на соседните држави во однос на Република Македонија, која во 1991 година произлезе од рамките на СФРЈ.

Во секое стандардно дело од областа на историјата може да се прочита дека цел на Балканскиот сојуз, склучен на 13.3.1912 година, била "поделбата на Македонија".

НЕ Е НИТУ ГРЧКИ, НИТУ О МАКЕДОНСКИ СИМБОЛ!

ката не потекнуваа од Варна или Трново или од Сердика, туку од околината на Солун, и беа синови на мајка Македонка и татко Грк. Ништо не влијаеше тоа што во ова време оваа област беше освоена од Бугарија, бидејќи како што сосема јасно стои во историските текстови, Бугарите меѓу 840 и 850 година марширале кон "средна Македонија", а не кон Егејот - не сметајќи тука дека во меѓувреме турско-татарските прото-Бугари веќе не постоеле, со оглед на тоа што одамна се претопиле во словенското население и го презеле и словенскиот јазик.

За да си ја олеснат мисионерската работа "словенските учители" Кирил и Методиј создале "нивно, таканаречено глаголско писмо".

Но, сепак дијалектите врз чија основа словенските апостоли го превеле Евангелието не потекнуваат од Бугарија (ниту од бугарскиот брег на Црното Море ниту, пак, од Родопите), туку исто како и самите браќа, од околината на Солун, значи од Македонија, и колку често и да се повторува бугарското тврдење, нивниот јазик не може да се декларира како "бугарски".

За денешните Македонци овој развој

раат на грчката културна хегемонија од средината на XIX век, бројот на публикациите за фолклорот, јазикот и за историјата на Словените од Македонија видно се зголемил; нивното засилено печатење имало цел "македонските дијалекти да бидат избрани за основа на 'единствениот пишан јазик'".

Македонска област

Македонската област, сè до поделбата по двете Балкански војни, се состоела логично од трите региони кои ги поделиле Србија, Бугарија и Грција, значи: Вардарска Македонија, Пиринска Македонија и Егејска Македонија (т.е. Северна Грција, како што гласеше сè до 1985 година); потоа делот даден на Албанија (дел кој таа не го освои) на југозапад од Охридското и од Преспанското Езеро. (Албанија не зема учество во Балканските војни, бидејќи не беше етаблирана како држава.)

Балкански сојуз

Денес Балканскиот сојуз речиси е заборавен. Оттаму и мотивите за негово основање веќе не се толку познати. Неговите цели и последици во последната деценија, деценија со толку еминентно

Херцфелд за тоа пишува:

"И покрај сите разлики, оваа група држави беше водена од заедничката желба во блиска иднина да станат и да настапат како наследници на наследството на Турција и на Австро-Унгарија".

Ова навестица мора многу внимателно да се прочита за да се согледа целата содржина на оваа изјава, што навестува несреќа, во сиот нејзин обем: бидејќи како што произлегува од текстот, балканските држави се надевале да настапат како наследници на "наследството на ... Австро-Унгарија"!

Зарем овој воен поход (без него не би можеле да станат наследници) против тогашната велесила, Хабзбуршката двојна монархија, за која дури и другите европски велесили имаа респект, ако не и страв, сакале сами да го изведат? Со овој дополнителен аспект, Балканскиот сојуз добива една друга димензија која, според неговото име, е првичната цел, имено наследувањето на Турција никој не би го предвидел.

(продолжува)